

Zpravodaj 8

Rada Romana Černíka

pod dojmem buranského bouchání dveřmi při představení kolegů z Lučence.

čtěte na straně 15

Předpověď na sobotu: Oblačno s přeháňkami nebo občasným deštěm. Noční teploty 16 až 12 st.C. Denní teploty 18 až 22 st.C. Mírný západní vítr.

I ve vás je kousek básníka

První báseň byla odměněna a balíček kosmetiky má svého majitele.

čtěte na straně 14

Špagetami proti zločinu

Přišel bohužel první signál, že se brzy vrátí realita. Do pražského bytu se nám

včera vloupali zloději. Vloupali, ale podle všeho nic neukradli, dokonce asi ani nešli dál... Patrně je odradily špagety. Byly vysypané přímo za dveřmi v tzv. těstovinové instalaci (mělo to být pro mě zvláštní uvítání po příjezdu z Hronova). I policii se výjev „al dante“ jevil jako

umění. Zkrátka, byl tam takový bordel, že si chudáci ti hajzli po pracovním vy-páčení několika zámků museli myslet, že už je někdo v jejich oblíbené činnosti předběhl a s hrůzou v očích sklapli uši, schovali svých pět prstů a šli o dům dál. Říkáte si, že to nijak nesouvisí s přehlíd-

kou JH? To se pletete! Je to má velká rada vám všem, kteří se každoročně vydávají směr Hronov nebo jiná povedená festivalová městečka a opouštíte své příbytky. Doporučuji: Nechte doma obrovský, neskutečný brajgl. Z vlastní zkušenosti teď vím, že se vám může i nepořádek vyplatit. A navíc se nemusíte před cestou trápit s něčím tak zbytečným jako je úklid... Naopak! Řeknu vám, že se děsně těším na pravé domácí Alio olio.

P.S. A připomínám vám, že máte kdesi své děti, ženy a muže, tak se začněte pomalu rozpomínat, protože se nám hronovský čas krátí!

Lenka Novotná

P(C)ššššš!
Otevřeně
neotevřeně

Pšt, protože nutnost upoutat pozornost (ať už diváků na začátcích představení či vás čtenářů); PC, protože to o problémech problémového Problémového klubu bude.

Jaké hraniční formy ještě zařadit do oblasti „divadla“, jaké formy již jsou za hranicí a s divadlem mají společné jen performování sama sebe? Může se za divadlo považovat i samotná performance, která si ani vyšší cíle sama nevytyčuje? Všechny tyto otázky se na PC řeší, hledají se nové a další možné cesty. Avšak - pro nás velmi překvapivě - se na jednu část (jsme na JH, bavme se tedy na poli amatérského) divadla zapomíná. Ne zapomíná, ale cíleně a otevřeně nechce bavit. Je to oblast dětského divadla. Divadla?

Moderátor čtvrtletního PC (Ján Zavarský) započal vstup do druhé hodiny diskuse, jejímž impulzem byla trutnovská Božka, takto: „Je herec akrobat? Akrobat není herec. Dítě, které nám představuje nějakou postavu, také není herec. Takže vlastně - je to divadlo? (...) Když nemáme herce, nemáme divadlo. Anebo to jsou nějaké okrajové jevy, kde dětské divadlo patří do prenatálního stavu divadla? (...) A samozřejmě jsem rád, že se Luděk přihlásil, aby nám vysvětlil to dětské divadlo. Do jaké míry je dětský herec hercem, nebo není hercem, do jaké míry je inter-

strana 3 →

Předpremiéru budeme mít na hronovském náměstí

ROZHOVOR

Martin

Pacek

Choreograf Martin Pacek na Hronově vede seminář PD, tedy Pohybová dílna. Je zakladatelem tanečního divadla Bufo a divadla Veselé skoky. Od roku 1996 působí jako pedagog na DAMU a v současné době je vedoucím kabinetu pohybu.

Kromě tance a pohybu se prý v poslední době věnuješ i činoherní režii. Jak se choreograf dostane k činohře?

Úplně jednoduše. Při výuce na DAMU jsem se potkal s režiséry, kteří tam taky učí, a ti podle mé práce usoudili, že by mě mohli občas přizvat k taneční spolupráci na činoherních inscenacích a mě to bavilo. Po nějaké době pak šéfové divadel měli pocit, že mám režijní buňky, i když já doteď tvrdím, že jsem choreograf, který jen občas režíruje. Nicméně mám už za sebou režie, a to nejenom činoher. Začínal jsem s muzikály - jako první jsem režioval Malovaný na skle, který jsem předtím dvakrát dělal jako choreograf, takže to bylo jednodušší. Pak jsem dělal v Českých Budějovicích operu Křídový kruh. A až na konci je činoherní režie.

Se jménem Pacek jsem se poprvé setkal u souboru Veselé skoky, který mám dodnes velmi rád. Ale slyšel jsem, že už v něm nepůsobíš.

Veselé skoky vesele skotačí dál, jen beze mě. Jako správný nevěrný otec zakladatel jsem ten soubor založil, vytvořili jsme tři inscenace a potom jsem usoudil, že už to pro mě není dál tak lákavé. Jsem člověk, který vymýšlí pořád něco nového. A Veselé skoky se už etablovaly, naplnila se jejich filozofie. Soubor teď vytvořil čtvrtou inscenaci, na které já jsem se už autorsky nepodílel. Ale přeju jim vše dobré a jsem rád, že dál pokračuje.

Právě u Veselých skoků jsem si všiml, že často používáš folklórní prvky. Proč to?

Vystudoval jsem tanec na pražské konzervatoři a měl jsem specializaci na lidový tanec. Před těmi bezmála třiceti lety to byla na škole takové éra, že jsme měli specializovanou třídu na lidové tance, protože v té době existoval Státní soubor písní a tanců a my jsme měli být jeho vzdělanější tanečníci. Takže samozřejmě ten folklór v sobě do jisté míry mám a taky je důležité říct, že už osmnáct let vedu taneční divadlo Bufo, na jehož základě vznikly i Veselé skoky, a tam hodně pracuju s folklórem. U Veselých skoků jen občas probleskne, jsou tam i jiné linky.

Mě to dost překvapilo, myslel jsem, že folklór se dnes vidí už snad jen v muzeu.

To je spíš prezentací a filozofií souborů. Na laika pak působí muzeálně, jako by se zastavily někde v 50. - 60. letech u scénického uvádění folklóru, jako kdyby absolutně ignorovaly divadelní postupy, jak to divákovi víc přiblížit. Myslím si, že folklór má své možnosti, ale záleží to na autorech.

Viděl jsem některá představení folklórního souboru Gaudeamus, se kterým jsi taky pracoval, a tam mě folklór doslova bavil.

Bylo to prostě divadlo, zapojil jsem i muzikanty, aby jen nestáli, ale opravdu fungovali. To je to, po čem volám: syntetické divadlo. Dá se dělat na jakémkoli žánru, člověk mu musí jen věřit a pracovat s ním.

Trochu mi to připomíná Geisslers Hoffcomoeidanten z Kuksu - také vez-

mou něco, co vypadá už dávno mrtvé – v jejich případě barokní text - a udělají z toho živou moderní hru.

Ano, to je přesné. Dnes jsem je s jejich Fitzli Putzli viděl poprvé a byl jsem nadšený. Samozřejmě všechno v divadle už jednou bylo a všechno se opakuje, ale lákavé jsou nové úhly pohledu. A právě na ně většina autorů rezignovala, ale když se na věc podíváte z jiného úhlu, tak to najednou dostane jiné rozměry a není to muzeum, není to nuda.

Na Hronově vedeš vlastní seminář. Je to poprvé?

Ano, jsem tu poprvé. S Bufem jsme tu jednou vystupovali, nevím vůbec, jak jsme se sem dostali, protože se nezúčastňujeme žádných soutěží, takže nevím, jak se nám to stalo. Hráli jsme v Jiráskově divadle a bylo to úžasné. Potom jsem se sem jezdil podívat, třeba na den, na dva, ale seminář mám poprvé. Milan Strotzer mě přemlouval už loni, ale já jsem nemohl. Letos jsem rád, že jsem se nechal přemluvit, to říkám zcela upřímně a na rovinu.

Slyšel jsem z dobře informovaného zdroje, že jsi tady na Hronově založil novou taneční skupinu. Prozradíš, o co jde?

To jsem původně nechtěl zveřejňovat. Ale tak já to řeknu. Od doby, kdy jsem odešel z Veselých skoků, ve mně doutná nápad vytvořit takový balet XXL. To znamená dostat na jeviště, když to řeknu velmi decentně, silnější lidi, a dokázat, že se tihle silnější lidi umí báječně hýbat. Takže jsme založili takový soubor, zatím pracovní název je Nepohybové divadlo.

Takže příští rok už třeba zahrajete něco na Hronově?

No, včera, když jsme to ve dvě ráno rozebírali v Tritonu, jsme pojali nápad, že by bylo hezké udělat tady na hronovském náměstí předpremiéru.

David Slížek

pretem, vycvičenou (...) opicí... ale nechci to znevažovat.“ (Jedná se o přímou citaci z audio záznamu, s překladem do čj.)

Nechcete znevažovat? Nicméně diskuze PC není soukromou rozpravou u kávy; je veřejná. Dle úsměvů a přitakávání dalších lektorů PC J. Zavarský jistě nemluvil sám za sebe, i tak však připomínka nemá logické opodstatnění.

K jeho (jejich) myšlenkám: Je tedy dětské divadlo divadlem? Je dětský herce hercem? K odpovědi otázkami: Není dítě ve věku například třinácti let, které se divadlem (ano, používáme pojem „divadlo“ vědomě) zabývá sedm let, více divadelně vybavené a zkušené než dospělý amatér, který aktivně zavítal do divadelní sféry teprve letos?! Je nadřilovaný part dospělého „herce“ divadelnější než hravé jednání desetileté holky? Opravdu chceme kategorizovat?! Proč je dětské divadlo na JH zatlačováno do kouta spolu s divadlem loutkovým (stejně jako diskusní příspěvky Ludka Richtera k těmto tématům)?! Bude tomu tak i při rozebírání divadla pro děti?

Kamila Kostřicová a Jonáš Konývka
(KamiJon)

Předváděčky aneb co se seminaristé naučili

Ukázky práce seminářů a dílen Klubu (nejen) mladých divadelníků

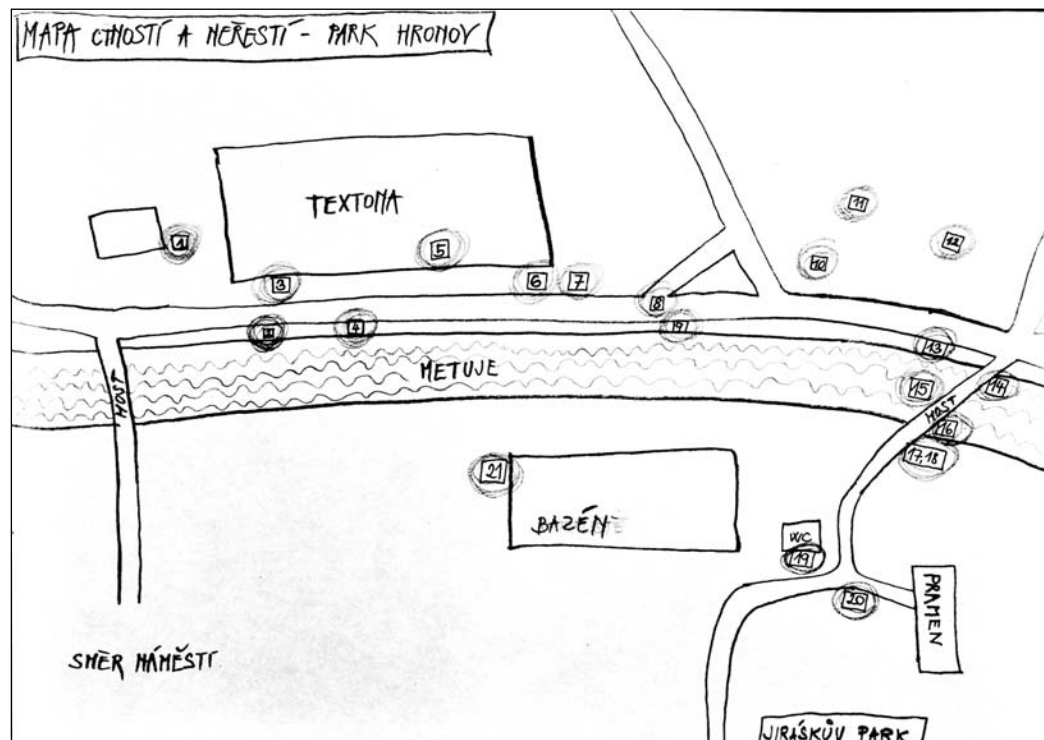
(Hudba, Maska, Poezie a fyzické básnictví, Scénografie, Žonglování) se uskuteční v **sobotu 7. 8. 2010.**

Začátek v 10 hod. v parku A. Jiráska.

Poslední ukázka dílny G.H. Betancourta se bude konat v tělocvičně ZŠ Palackého. V případě nepříznivého počasí se ukázky z parku přesunou do sálu Josefa Čapka.

Seminář scénografie přikládá „Manuál ctností a neřestí“, podle něhož se můžete vydat na procházku.

- 1) pomluva
- 2) zlomyslnost
- 3) štědrost
- 4) zoufalství
- 5) zločin
- 6) hněv
- 7) vůle
- 8) nerozhodnost
- 9) pokušení
- 10) lenost
- 11) obžerství
- 12) smilstvo
- 13) lehkomyšlnost
- 14) statečnost
- 15) moudrost
- 16) ziskuchtivost
- 17) strach
- 18) závist
- 19) úcta
- 20) sobectví
- 21) naděje

Recenze

Rádobydivadlo

Klapý

Jan Julínek

Rádobydivadlo Klapý je pravidelným účastníkem Jiráskových Hronovů a určitě to má svůj důvod. První půlka se mi trochu vlekla a nepobral jsem zcela výstupy „zkoušky“. Nicméně jsem viděl vybudovanou a v podstatě fungující inscenaci.

Pavel Skála

Inscenace jako taková mě velice zasáhla, ale toto představení už méně. Soubor chtěl jistě představit silný příběh i dnes, ale cítil jsem jistou nervozitu, kterou chápu, ale je jí škoda.

Petr Vojkůvka

Osobní výpověď – epitaf – velmi zdařile upravená a zdivadelněná Jaroslavem Kodešem. Obnažený soukromý život zcižovaný postoji právníků urazil vršek pyramidě sentimentu. Přesné herecké výkony jen rušily v jednu chvíli časté přeroky spíše z nervozity. Představení šlapalo. Chudá scénická zkratka. P.S. Většímu riziku smrti jsme denně vystaveni více na kole či v autě na silnici než na horách.

Petra Jirásková

Zajímavý text, zajímavá inscenace, v některých případech vynikající herecké výkony. Jsem na rozpacích z množství dějových linií, z jejich spojení a nespojení, z jejich harmonie a disharmonie.

ELEGIE...

Herectví Rádobydivadla je přiměřeně civilní a přitom plnokrevné, scénografie funkční a nápaditá, režie přesná co do práce s herci i temporytmické stavby celku. Problémem, který pro mne zpochybňuje celou práci, je však výchozí text.

Píše se o tom těžko, zvlášť když tu není nejen malý Jakub, ale už ani Pepík Tejkl sám. Ale on tuhle hru dal všanc a my máme právo i povinnost posuzovat ji prostě jako každé jiné umělecké dílo.

Onen problém má dvě roviny.

Ta první je – řekněme... osobní? subjektivní?

Tak, jako se do našeho vnímání jakékoli hry či inscenace chtě nechtě promítá i kontext všeho, co víme o době, místě a okolnostech jejího vzniku a o jejím autorovi, tak tím spíš se téhle konotaci neubráním u autora, jehož jsem podobně jako spousta dalších „hronovských“ divadelníků znal, a o jehož neštěstí jsem leccos věděl. Hra o tom, jak zahynul jeho devítiletý syn Jakub, je z devadesáti procent založena na skutečnosti. Nikdy jsem Pepíka nechtěl soudit a nesoudil – jednak proto, že jeho trest byl už tak dost velký, jednak proto, že jedině, co mohu spolehlivě posoudit je, zda bych stejně jednal i já. Ale nepovažuji za férové, jestliže mne svou hrou nutí, abych přitakal jeho nevině.

Tejklůva absolutní osobní zainteresovanost na řešení otázky viny či nevinu se ale promítá i do roviny druhé, řekněme objektivní, do roviny kvality textu.

Drama, na rozdíl od epiky a lyriky, je objektivní tím, že je založeno na pluralitě pohledů a jednání postav: za každou musí autor bojovat s plným nasazením jako za sebe. A Pepík téhle pluralitě nedostává a snad ani dostat nemůže. Cituje sice ústy postav téměř všechny argumenty, které by ho mohly vinit, ale týmiž ústy postav je hned zas vyvrací, takže jediný kdo do až do trpké porážky hájí svůj směšný odpor, je zatvrzelá a necitlivá prokurátorka, která není schopná pochopit, že vinen je osud a snad i Bůh. Vrcholem pak je, když Josefa navštíví i mrtvý syn a řekne mu, že si nemá dělat výčitky. Výsledkem je, že namísto otázky, kterou bychom mohli sami posoudit a rozsoudit, namísto vlastního poznání, je nám předložen hotový výsledek a rozhršení.

Rozumím tomu, proč je tu tolik až plačtivého sentimentu – dvě mrtvé děti, Vánoce, jedním dárkem je portrét Marie coby Madony, druhým sama Marie, která se nabízí k rozbalení... To, že sám autor připustí, že jde o kýč, je jen alibi překryté vzápětí tím, že v něm pokračuje.

Rozumím proč Pepík onu hru napsal – nepochybně se potřeboval z onoho neštěstí nejen vyzpovídat, ale i vyvinut a obhájit. Ale nejsem si jist, zda by se měla hrát v téhle podobě a v téhle době. Pepík nenapsal hru, ale sebeobhajobu.

Luděk Richter

Josef Tejkl

Recenze

Elegie tyrolská

**Rozhovor s režisérem
Jaroslavem Kodešem**

Jak ses dostal k textu Elegie tyrolské?

Když ji Pepa Tejkl napsal, chtěl, aby ji divadla inscenovala, ale žádné se do toho nepustilo. Strčil tedy hru do šuplíku a po čase přišel za Láďou Valešem a navrhl, jestli by ji nechtěl nazkoušet s tím, že by hrál Josefa a Marii že by hrála jeho žena Veronika. A když přemýšleli o režisérovi, přišli za mnou. Takže jsem Elegii dostal vlastně jako zakázku.

A přijal jsi ji rád?

Rád, samozřejmě! Pepík jsem si vážil a vždycky mě zajímalo to, co psal. Nicméně když jsem si text přečetl, zjistil jsem, že ho musím hodně upravit. Kdybychom ho nastudovali v původní podobě, Pepíkovi bychom ublížili. Potěšilo mě, že on nám dal volnou ruku a mohli jsme s textem pracovat.

Co bylo v těch úpravách?

Po tragédii, kterou sám prožil, ho mnoho lidí odsuzovalo. Někteří se s ním přestali bavit, přecházeli na druhý chodník, neporozuměli mu. Proto sedl a ze všeho se vypsál. Tak vznikl původní text, v němž se obviňoval, až sebe-mrskal, a na druhé straně obviňoval i celý svět. Bylo taky potřeba text vzít a proškrtat ho, protože Pepa v něm navrhl hodně myšlenek a slov. Linie Marie a Josefa byla na konci velmi sentimentální, což jsem se snažil zmírnit. Snížil jsem i počet postav, které ve hře vystupují, a snažil jsem se, aby každá ta figura zaujímal nějakou svou pravdu. Pak bylo také potřeba uspořádat hru tak, aby měla tah, čehož jsem se snažil dosáhnout přes vývoj soudního procesu, chtěl jsem, aby to byla trochu „detektivka“, která má jisté napětí.

Zaznamenala jsem rozdílné reakce diváků, kteří autora znali, a naopak těch, kteří ho neznali...

Mám stejnou zkušenost: lidé, kteří Pepu znali, s hrou často mají problém. Ti druzí naopak, např. cizinci tady na JH byli naším představením velmi zasaženi.

Autor se premiéru nedomohl. Byl alespoň na nějaké zkoušce?

V roce 2008 jsem tady v Hronově dával Pepovi čist upravenou verzi textu. Potěšilo mě, že ji přijal. Zkoušet jsme začali v lednu 2009 a on nedlouho na to zemřel, takže nás při zkouškách neviděl: Je mi líto, že se premiéru nedomohl!

Příliš elegická elegie

Přiznám se rovnou – ani jedno představení letošního Hronova jsem neočekával s takovým napětím jako Tyrolskou elegii Rádobydivadla Klapý. Měl jsem z tohoto představení na letošním Divadelním Děčíně silný dojem, zároveň jsem si ale ostře uvědomoval, že se zde pohybujeme na hraně, za níž se emotivní a apelativní výpověď mění v sentiment a kýč a může vzbudit dojem až citového vydírání.

Nuže, ve středečním představení pro mě do značné míry (hlavně ve výkonech manželů Valešových v ústřední dvojici Josefa a Marie) přestal být sentiment pod důslednou režijní kontrolou, přestal být uzemňován věcností a paradoxním hraním „proti textu“. Josef tak náhle získal nepříjemný nádech sebestředného histriónského pozéra, Marie se nebezpečně přiblížila poloze přeslazené koketní husičky.

Je to pro mě ovšem stále respektuhodná inscenace, přesně režijně vedená, s některými sugestivními kreacemi (pro mě včera především Liběny Štěpánové, Marcely Vykoukové a Víta Šťastného). S čím jsem ovšem začal mít náhle včera zásadní problém, je text sám.

Josef Tejkl nechá Josefa projít katarzním očištěním, dopřeje mu novou chápající lásku i nahlédnutí smyslu synovy smrti. Nevystaví však svého protagonistu skutečnému konfliktu, který by oprávnil a zvěrohodnil jeho životní přerod. Nechává jej zavinitého v refrénovitém světě sebelítostivých monologů. Nevěrohodně pak působí, když mrtvý syn Jakub vyzývá otce, aby zanechal věčného sebeobviňování – od Josefa nezazní v průběhu hry jediná výčitka na vlastní adresu, všechny úvahy o jeho potenciální vině na synově smrti pronásíl státní zástupkyně. Ta je však zároveň vykreslená jako sucharská a neempatická bytost, která za lesem paragrafů člověka nezahledne. (Definitivně to podtrhne režie obrazem toho, jak spokojeně od kávičky a zákusku pozoruje drama rozervaného Josefa.) Místo toho, aby Josef inscenoval soud nad sebou samým, kde by byl sám sobě nejtvrdším žalobcem a kde by sestup do hloubky sebe sama ospravedlnil hrdinův přerod, vidíme proces padělaný – Tejkl vykolíkoval svému hrdinovi pole tak, že nemůže nebýt oproti nechápavé justici morálním vítězem a otázka po Josefově vině se vlastně ani nepoloží. Z tohoto pohledu mi scéna vánočního smíření, která je emočně vypjatá z podstaty (snaha počít dítě, které zahojí jizvu po mrtvém synovi na Štědrý večer – ještě s protagonisty Josefem a Marií!) připadla včera jako čistokrevný kýč. A tím, že se tato scéna doktorkou Pilz přesně takto pojmenuje, se na tom bohužel nic nezmění – přiznaný kýč zůstane právě jen přiznaným kýčem. Je mi velmi líto, ale včera jsem se rozumem ani citem s Klapkými nepotkal.

Jan Šotkovský

ZUV

Recenze

Geisslers Hofcomoedianten

Kuks

Petra Jirásková

Sympatické, dobře udělané. Hluboký umělecký zážitek se nekonal, ale rozhodně pobavilo. Vynikající výkon slečny z cestovní kanceláře.

Kateřina Horáčková

Přes všechny ty laciné vtípky ke mně nedošlo sdělení celého představení. Vůbec tedy nevím, co mi chtěli říct. To mě mrzí, protože jsou šikovní.

Petr Vojkůvka

Udělat z komára velblouda, napadlo mě po první třetině (zpracování běžných divadelních gagů a klišé), ale... a druhá půle potvrdila, že celé je to kouzelně okořeněné a zabalené (dabovaná scéna, rytmus představení pod taktovkou zpěvačky aj.) Všeestranné využití dodávky jako scény i rekvizity. Hodně dobré výkony herců.

Jan Julínek

Na představení jsem šel s obavami, které se nepotvrdily. Vskutku zajímavý „jevištní prostor“ byl využit beze zbytku. Možná by to chtělo aspoň igelity na zem.

Gábina Kobesová

Bez komentáře, zatím můj největší divadelní zážitek Hronova. Děkuju.

Peugeot (pro) hraběte Šporka

„V Kuksu doposud stojí socha Herkomanna od Matyáše Bernarda Brauna, která symbolizovala patrona všech špatných právníků. Herkomann však měl i svého pomocníka – ďábelského notáře – Fitzli Putzliho, jehož socha taktéž existovala, avšak za nejasných okolností se nedochovala. Nyní přišla chvíle, aby se Fitzli Putzli opět vrátil...“ píše sami Geisslers Hofcomoedianten na svých webových stránkách. Také v Hronově jsme měli tu možnost si nového převtělení Fitzli Putzliho u hronovské hřbitovni zdi užít. Užít a to doslova.

Ve zvláštní „geisslers“ podobě je totiž mezi námi nejen notář, ale ďábelská cestovka a trojediný hrabě Špork (tři s lehkostí hrající pánové Bohadlo, Chalupa a Pospíšil). Tři tváře (charaktery) hraběte před námi absolvují svou poslední cestu, cestu ze slávy do smrti a prázdnoty (spíše vyprázdněné povrchnosti - to ještě před smrtí samou). Hrabě Špork v podobě uhlazeného trochu chorého majitele panství toužícího po luxusním horském vzduchu (že by neokapitalistický velko podnikatel?) se ukazuje jako mecenáš a právník, ale stačí posunout brýle mámení a je tu sebestředná okázalá bestie. Také cestovatelství a vztah k přírodě, k dětem ve druhém Šporkově já se během nástrah ukáže jako drancující myslivecký vrahoun a arrogantní „outdoorový“ turista. A tvář třetí, to je od počátku požívačnická s trochou lenosti, tam vlastně proměna k veksláckému buranovi je nejsnadnější. Tři tváře do jednoho umrlčího vaku a na hřbitov, to je cesta, na kterou nás veze veselým Peugeotem CK Fitzli Puzli. Hostesky dělají, co na očích vidí (výborné – sehrané a přesné přítom s nadhledem hrající dámy Bohadlová, Vávrová, Matějová), stevardka a průvodkyně (až loutkově čistá Ivana Huspeková) chystá léčky a svody. Nad tím vším odklepává a odzpívává svůj všudypřítomný part Čas (neokázalá, ale suverénní Jana Klugarová). Právě herectví a technická hravost je pro mne na představení nejsilnější. Na herectví všech aktérů majícím v sobě přítomnou barokní opulentnost stojí představení, které je jinak vlastně technicky, prostorově, kostýmy či rekvizitami velmi skromné. Ale vše v představení běží jak dobře promazaný stroječek (promyšlená a tvořivá režie Petra Haška), přesná je souhra všech aktérů, jasně jsou stylizovány postavy s přesně vymezeným, barokem poučeným, rejstříkem gest, sehravek v triu, souzpěvů a rytmizovaných recitativů. Vtipné a lehkonohé proskakování v čase (díky Času), pointované situace i přesně vkládané anekdoty i vtipy rytmické či zvukomalebné. Čisté a vícevýznamové kostýmy podtrhují jednotlivé vystupující typy i celkovou „operní“ komičnost. Také musím ocenit schopnost vybrat si patřičné místo pro představení – přítomnost hřbitova v našich diváckých zádech. A pak ještě samo auto a jeho život v představení, to je velmi radostné, šporkovský Geisslers Peugeot je vtipnou variací na stroje a strojky barokního divadla. Auto mluví, věští, varuje, je labyrintem světa a nakonec i hrobkou. Jeden z mých kolegů má takové úsloví: Francouzi jsou fajn národ, ale proboha dělají auta – teď už je mi to jasnější – lze s nimi hrát barokní divadlo. No jasně, japonské nebo německé auto by tolik šporkovského baroka neuneslo.

Od první chvíle, když jsem před několika roky Geisslers viděl, cítil jsem, že se tu rodí dobrý a zajímavý divadelní projekt. Těší mne, že se pořád velmi osobitě vyvíjí. Ještě jednou děkuji, milí Geisslers HC.

Roman Černík

Recenze

Fitzli Putzli

Konečná destinácia smrt' (trochu v barokovom duchu)

Fitzli Putzli je plenárový tvar, ktorý je príjemný, vtipný, invenčný, príťažlivý a plný humoru. Humor, ktorý ťaží z aliterácii, persifláží, paródii. Na prvý pohľad príjemná hračka. No za tým všetkým sa ukrýva, doslova ukrýva, čosi reflexie, kritickej reflexie aj dnešného modu vivendy. Napr. mentálneho usposobenia dnešného človeka, ktorý prestal rozlišovať hodnoty, ak si na nejaké ešte vobec pamatá. Postmodernistická feeria, ktorá napriek tomu, že sa skladá z viacerých motívov, výstupov, občas priam skečov, má akési vnútorné pojivo. Ak zabfďneme trošku do teórie, je to postmoderna komponovaná, nie bezbrehá. Záleží jej nielen na jedlivostiach ale aj na celkovom tvare. Prelínanie prostredí, času, situácii sa deje rýchlo, ale výrazne a zrozumiteľne i vtipne a predovšetkým s hereckou bravúrou.

Cestovná kancelária zavezie trojicu turistov až na konečnú – k smrti. A až tu sa objavia fragmenty baroka. Poľovník, poživačník a osoba so sklonom k duchovnosti, všetci zavŕšia svoju pozemskú púť nie nepodobne ako Don Juan v Molierovi. Vyšší mravný princíp sa naplní ak nie rukou Pána, tak celkom isto rukou jeho pomocníka – diabla. Lebo Boh bez diabla, to by nebolo kompletne.

Vznešené vyznania a deklarácie o tom ako súbor Geisslers Hofcomoeidianten z Kuksu exploatuje vzácne objavy dramatických i operných textov zo zámku, sú len veľmi parciálne. Režisér P. Hašek a jeho kolegovia pracujú samostatne a len mierne sa inšpirujú ozajstným archívnym materiálom. Viditeľne ich práca baví, zabávajú sa a aj počas predstavenia. Chvalabohu, baviť sa môže aj pulikum. Hoci možno úspešne pochybovať, či si dokáže predmetný tvar aj náročnejšie interpretovať. Pretože nikto sa asi neuspokojí s jednoduchým konštatovaním, že v tomto „príbehu“ ide viac či menej o to, že ako žiješ, tak aj skončíš. Na tom konci sú si už všetci rovní - aj tí, čo boli, napr. mecenmi umenia.

Vladimír Štefko

Fitzli Putzli

Co myslíš, že kouká z inscenace?

Režisér Petr Hašek je pro mě motorem souboru Geisslers Hofcomedianen z Kuksu. Že si ale do svých barokem provázaných záležitostí pořídí motor skutečný, to mě – příznávám – opravdu vyhodilo ze židle. Dodávka je darem od jednoho dnešního mecenáše, což mě zase usadilo.

Když jsme se spolu naposledy viděli, měli jste v plánu zahrát si Fitzli Putzli někde jen tak bez příprav a ohlášení. Přijet kamsi s dodávkou a rozbalit představení pro nic netušící kolemjdoucí. Uskutečnili jste váš plán?

Zkusili jsme realizaci v Telči, asi před třemi nedělemi. Musím říct, že se nám nápad moc nepodařil. Nezládli jsme zkoncentrovat diváky. Zůstalo pár lidí, zhruba desítka, ale myslím, že nic moc nezafungovalo. Měli jsme pocit, že Telč je dobře turisticky exponované místo, a že právě tam na náměstí narazíme na řadu lidí. Objeli jsme náměstí a udělali jsme ohlášení, aby o nás věděli na zahrádkách restaurací, ale bylo to mrtvý a nikdo navíc nepřišel.

Chcete vaši inscenaci dát všem lidem najevo, že hrabě Špork nebyl jen hodný mecenáš, ale taky třeba nehodný člověk?

Nepočítal jsem s divákem, který zná Františka Antonína Josefa von Sporck. Doufám, že inscenace funguje v obecnější rovině: že se dá podívat na život kohokoliv ze dvou úhlů pohledu. Ale jinak máš pravdu, že jsem to chtěl zrelativizovat, protože existují dva rozdílné pohledy na Šporkovu osobu. Myslím, že z inscenace kouká, ke kterému z pohledů se přikláníme?

Mám takový pocit, že tíhnete k tomu, že šlo o pořádného hajzla, který ale vykonal mimo jiné i mnoho dobrého. Jak se stavíte k Hronovu, když jste zhruba napůl profici?

Nemám ještě úplně ukončenou zkušenost s letošním ročníkem, ale Hronov nám poskytuje reflexi, protože jinde se jí bohužel nedočkáme. Myslím, že pro soubor jde o přínos. A dává nám i diváky, které možná zaujme. Navíc vždycky zkoušíme o divadelních prázdninách, takže všichni společnému hraní věnují svůj volný čas. A rádi!

len

Recenze

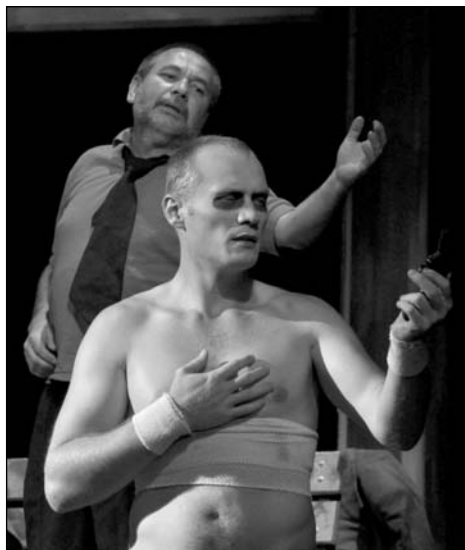
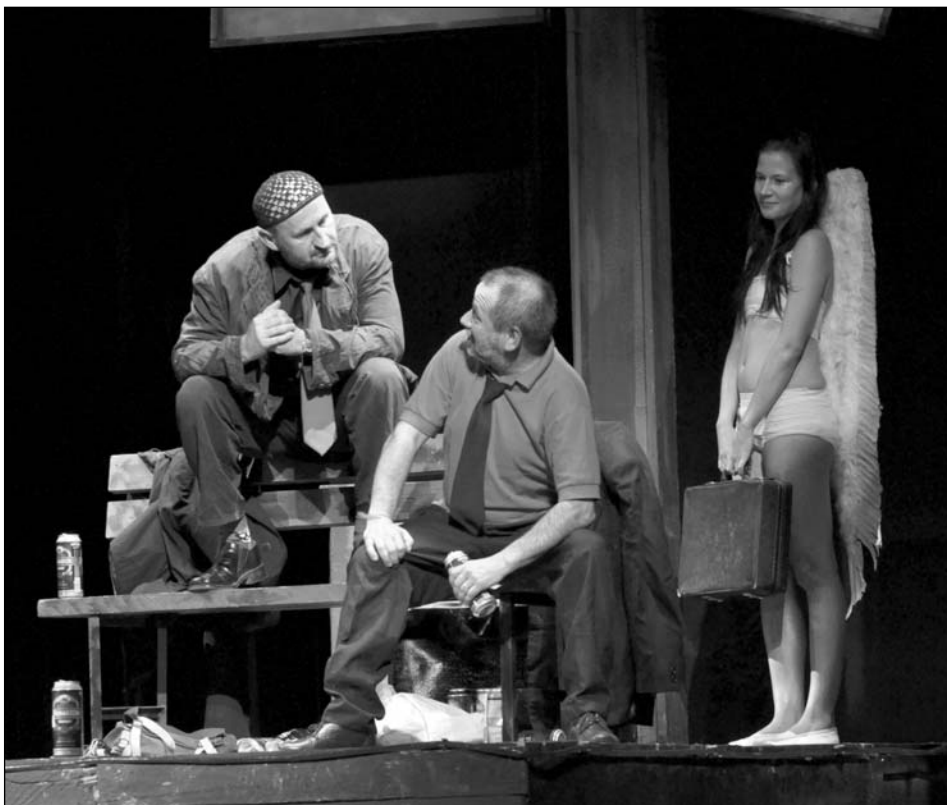
Divadlo J. Kármána - Kármán J. Színház

Lučenec, Slovensko

Jan Julínek

Respekt jak maďarštinu v Jiráskově divadle ustáli. Ti, co zůstali, tak většinou nelitovali. A výsledek? „Kultura je v riti.“

Sdělnost herectví

Maďarština věru není jazyk, kterým bych vládl. Ale přesto už podruhé jsem zjistil, že rozumím smyslu inscenace textu Miloše Karáska Perón, s níž přijelo do Hronova Divadlo J. Kármána z Lučence. A nejenom ji rozumím, ale jsem jí vtahován neodolatelně do dění na jevišti a do příběhu postav, které před očima diváků defilují. Nemohu skutečně ani v nejmenším posoudit text, neboť nemám k dispozici nástroje analýzy, jimiž bych vážil a zkoumal slova. Ale z jeviště cítím dopad herectví, které potvrzuje, že hrát neznámá říkat slova a doprovázet je mimikou a gesty. Hrát znamená dát divákovi k dispozici vnitřní energii, kterou mohou svým vnitřním hmatem sdílet a tak pronikat do nitra postavy, cítit s ní a chápat ji. A odtud se potom zdvihá situace jako pohyb a umístění herců – to jest postav – v divadelním prostoru, jež je posléze zprávou o osudu lidí – andělů – v tomto světě. Takže mám po loňském zážitku ze Scénické žatvy v Martine tentýž zážitek z Jiráskova Hronova 2010: myslím, že rozumím jazyku tohoto divadla, tomu, co mně říká, i když nerozumím řeči, již postavy mluví. Po začátku hronovského představení se řada diváků zdvihla a odcházela. Chápu proč – slyšeli dlouhý dialog a nevěděli, o čem se mluví. Ale ti, co vydrželi a naslouchali hlasu herectví, to jest hlasu divadla, si přišli na své. A navíc: potvrdilo se, že ta inscenace pevně drží pohromadě, že soubor dokáže i přes onen handicap jazykové bariéry mít dostatečnou sílu, aby působil důrazně a přitažlivě a chcete-li sdělně přes rampu.

Nemohu než končit poděkováním lučeneckému souboru za to, že znovu prokázal to, na co v okouzlení mocí režie často, velice často zapomínáme: že divadlo končí a začíná hercem.

Jan Císař

Recenze

Miloš Karásek

Perón

Kritika Perónu a sebekritika recenzentova

Motto: „Špatnou báseň nelze vytvořit. - Hergot, milý náročný čtenáři, jestli je báseň dobrá nebo ne, záleží především na tobě, všechno se dá číst tak nebo onak. Velmi často, a to si uvědom, báseň, kterou zavrhuješ, není dobrá, protože na to prostě nemáš.“

Ivan Wernisch

I recenzent je jen člověk. I recenzent je jen divák. A stejně jako každý člověk, jako každý divák, je ve svém recenzenství ovlivněn pohlavím, věkem, zkušenostmi, životními zážitky, vkusem, životním názorem, uměleckým názorem – a samozřejmě tím, jestli vůbec umí psát. (Nemluvě v případě festivalu o tom, jak – a zda vůbec – se vyspal, jak – a zda vůbec se stihl najíst a napít a co viděl půl hodiny předtím.)

Tento sáhodlouhý úvod slouží jen k tomu, abych přiznal, že inscenace hry Miloše Karáska Perón v podání Kármán J. Színház Lučenec představuje divadlo, jaké je mi v zásadě z duše protivné. (Přesto, že je režijně i herecky nepochybně „udělané“.) Jejich absurdní groteska mi přišla příliš vykonstruovaná, bez odstupu a nadhledu, její obraznost předvídatelná a nevzrušivá, struktura, v níž dvojici bezdomoveckých tuláků průběžně na opuštěném peróně navštěvují rozličné bizarní postavy (od homosexuálního sebevraha po jakousi zestárlou dominu), dosti mechanická. A průběžným zcizováním a připomínáním toho, že jsme na divadle a že „všichni jsme možná jen herci“ se pro mě inscenace zatěžkala pseudofilozofováním a stávala se vykonstruovaným odvarem beckettovské metafyziky.

Krátce – divadlo na mé gusto dosti uměleckoidní.

Dočetl jsem se pravda na internetu, že v dialogu „zaznievajú existenciálne pravdy, ktoré sa miešajú s banalitami a absurdným humorom. Dokopy však veľmi silné vo výpovedi o základných ľudských otázkach.“ Jako neznalý maďarštiny nemohu sloužit. K orientaci v inscenaci mi posloužil jen slovenský komentář, který průběžně tu ilustroval předváděné, tu se s ním ocital v záměrném rozporu či nabízel divákům opuštění sálu a dával k úvaze, zdali by nebylo lepší trávit čas někde jinde. Na rozdíl od velké řady diváků jsem tak neučinil, byť jsem si zmíněnou otázku intenzivně kladl.

Nicméně – abych se vrátil na začátek – jsem si právě u Perónu intenzivně uvědomil, co všechno ovlivňuje naše porozumění divadlu (a nemyslím jen porozumění dialogu v cizí řeči) a jak stejně jako na představení samotném záleží na tom, co jsme na jevišti schopni a hlavně ochotni vidět.

A jestli – řečeno po lopatě – nejde jen o to, že tento typ divadla nemám obecně rád a nejsem pro něj ten správný divák.

Možná Vám to, milí čtenáři, přijde jako alibistické uhýbání před vyjádřením jasného názoru. Ale zdá se mi, že připomenout čas od času mnohonásobnou podmíněnost každého našeho soudu o uměleckém díle není ani pro kritiku, ani její čtenáře na škodu.

Po představení Perón maďarsko-slovenského divadla J. Kármána z Lučenec jsem požádala o pár slov režiséra Vladimíra Sadílka

Byla hra Perón napsána speciálně pro váš soubor?

Nebyla. Miloš Karásek, slovenský postmoderní autor, který je profesí výtvarník a žije v Paříži, ji napsal pro rusínské Divadlo Alexandra Duchnoviče v Prešově. Když se na mě obrátil soubor z Lučenec (spolupracující se souborem z maďarského Szalgotariánu), abych pro ně vybral nějakou hru, nabídl jsem jim čtyři maďarské hry a tuhle hru od Karáska. Zaujal je právě Perón.

Víte, jak se hra dostala na Hronov?

To vím docela přesně. My jsme s touto hrou objeli několik festivalů a na festivalu maďarské menšiny na Slovensku v Komárně jsme vyhráli cenu. Tak jsme se dostali na celostátní Scénickou žatvu v Martině, kde nás viděl profesor Císař a velmi pěkně nás zhodnotil: „Šel jsem na hru v maďarštině a věděl jsem, že nebudu ničemu rozumět. Říkal jsem si, že si aspoň pospím. Ale inscenace mě zaujala tak, že jsem neusnul.“ A pozval nás na Hronov.

Jak je to se slovenskými komentáři režiséra, které jsou součástí představení?

Ty poznámky a závorky jsou součástí hry, a já jsem si říkal, že bychom diváka ochudili, kdybychom je nevyužili. Normálně znějí v maďarštině, ale na Hronově je já sám říkám slovensky. Připomíná mi to takové promluvy Forrest Gumpa, který své vnitřní pocity řekne veřejně. A zároveň jsem se inspiroval i Havlovým Odcházením.

Můžete říci něco k obsahu hry?

Je to dialog dvou postav, které čeká poslední vlak – anděl je doprovodí na onen svět. Smrt je nevyhnutelná, směřujeme k ní už od narození. Nikomu se nevyhne. Ale záleží na nás, zda ji přijmeme s pokorou nebo se budeme bránit – a stejně se neubráníme. Ti dva se ocitli v situaci, kdy už vše selhalo, funguje jim jen paměť. A tak v těch posledních chvílích si promítají celý svůj život. Vybavují se jim ty nejhezčí chvíle a z nich čerpají pokoru. Zároveň je to celé velmi absurdní.

jas

Jan Šotkovský

Recenze

DS Ty-já-tr/Bylo nebylo, Divadlo Radar
Praha

Petr Vojkůvka

Dlouhé, byt' velmi hravé, s energií, skvělými nápady, řešením situací. Důvěryhodnost jednání a pohotovost při komunikaci s hledištěm dovolí zvládnout i velký houf dětí.

Petra Jirásková

Úžasná bezprostřednost, hravost, autentičnost. Pobavilo, potěšilo. Pro mě zřejmě nejlepší představení letošního ročníku.

Kateřina Horáčková

Hrozně nemám ráda, když se na divadle pro děti něco ilustruje. Děti jsou sice malé, ale chytré. I přesto byla v inscenaci spousta momentů, kdy jsem se opravdu bavila.

Jan Julínek

Interaktivní pohádky pro děti potřebují v hledišti děti. Festivalový divák se dobře bavil, ale pohádkovým postavám moc nepomohl. Dokonce ani starému hajnému, a to je tristní.

Kapsy hrající a zpívající

Na scéně stojí plochá předimenzovaná kulisa babičky – babička obr. Má šátek na hlavě, zástěru a velké kostkované bačkory, trčící z pod bílé, nabírané spodničky. Přímo idylka, jak od Boženy Němcové, jen chybí Sultán a Tyrl. Potom nastoupí pět aktérů včetně kytaristy, oblečených do rádobý dětských kostýmů, kteří nám vypráví ústy dřevěné babičky pohádky obložené písničkami (Perníkovou chaloupku, Červenou Karkulku, Princeznu na hrášku, O Budulínkovi a Jak šlo vejce do světa). Jako by se v dnešním divadle bez písničkové ambaláže vůbec nedalo existovat. Všeobecná popkultura, která se line ze sdělovacích prostředků prorůstá nezadržitelně i na jevišti.

Nesporně je třeba ocenit schopnost herců navazovat komunikaci s dětmi v hledišti. Berou je jako přirozené rovnocenné partnery a nepodbízí se jim, naopak provokují k akci. Při interpretaci pohádek nemyslí ani tak na poselství původního textu, jako na komickou travestii. Každá kladná odezva z hlediště vyvolává u nich viditelné uspokojení a ponouká je k tomu, aby se bavili sami a ještě více nutili děti v hledišti ke spoluúčasti na veselých výstupech. Každý z nich hýří vtipem, prima hraje na kytaru nebo zpívá a s dětmi to umí.

Z počátečních nápadů a vtipných hereckých zkratk, je třeba ocenit zejména scénku s Vlkem, kde byla použita velká hlavová maska a tělo s okénkem, kde bylo možno pozorovat babičku i Karkulku. Na jejich záchraně se zúčastnily děti. Usilovná snaha pobavit dětské publikum a vyburcovat jej k dalším a dalším akcím ale časem retarduje do stereotypu a společně se všudypřítomnými písničkami vzniká nudná směs. Maňásek Kašpárka má omezené pohybové a prostorové možnosti. Je odsouzený komentovat události pouze z babiččiny zástěry a nepřináší nic nového ani ději, ani humoru.

Zajisté dělat představení pro děti, a navíc pohádkové pásmo, není nic jednoduchého. Míra vkusu v tomto představení se udržela na solidní úrovni. Celá produkce navzdory snaze a schopnosti navázat kontakt je příliš svázána se zábavností ve stylu dětských televizních show v neděli dopoledne. Pohádky do kapsy se na závěr opět vrací k poučení, že babička je nejlepší. Končit mravoučným poselstvím není nejšťastnější a škoda, že si soubor neklade vyšší ambice směrem k divadlu poetickému a více respektujícímu materiál východních pohádek. Ale děti si čas strávený v divadle užily a dobře se bavily.

Jan Zavorský

Luděk Horký

Recenze

Pohádky do kapsy

KÉŽ BY...

Na scéně papundeklová babička jak od malířky Kvěchové a před ní pět dětí. V pěti úvodcích nám sdělí, že mají rádi děti, babičky a pohádky a pak následuje pět (značně různorodých) pohádek, hraných hereckým divadlem pomocí molitanových stylizovaně naddimenzovaných kostýmních znaků (mašle, koruny...), hlavových masek/loutek (vlk, liška) a taky (co do funkce nadbytečného, jen ornamentálního) Kašpárka.

Herectví je vůbec nejsilnější stránkou inscenace (však jsou tu nejméně dva profesionálové) a tak přirozená schopnost komunikace a nepředstíraného partnerství vůči aktivizovaným dětem se vidí málokdy. A ke kladům je třeba přičíst ještě invenci a smysl pro humor.

Jenže právě tady je i hlavní problém inscenace: pro koho se hraje, kdo je jejím adresátem? Devadesát procent oné invence a humoru totiž slouží fórkům, odbočkám a „zcizovákům“ nad pohádkami, pod pohádkami, kolem pohádek... A zatímco dospělé publikum řičí smíchy a tleská při otevřené oponě, řada dětí vedle mne (4-8 let) rozpačitě kouká a tak docela neví, čemu ten smích patří. Baví je naopak to, co je spojeno s pohádkami samotnými – především odpovědi na pokládané otázky o ději a k mému překvapení nejvíce jsou zaujaty pohádkou o vejci, která je divadelně nejslabší, zato však nejméně přerušovaná nejrůznějšími vtípkami a malými domů.

Pramení tento obligátní zvyk divadelníků z nevíry v pohádku, v to, že má smysl hrát ji tak, jak je, nebo z potřeby vyřadit se a udělat i z pohádky pop-televizní zábavičku?

V každém případě je to škoda. Protože místo dospělým určených legráček by se mohlo vybudovat to, co je v té které pohádce nejpodstatnější a na čem stojí: v Perníkové chaloupce chytrost dětí, které bábu s dědkem přechytračí, v Červené Karkulce vlkovu mazanost, pomocí níž se zmocní babičky i Karkulky, v Princezně na hrášku by se soubor mohl soustředit na to, aby se princeznina princeznavost

dokazovala nepatrným hráškem, jež přes spoustu matrací ucítí, a ne hrachem velikosti grapefruitu, který kupodivu nevadí ani královi s princem, použitým místo matrací, ani holčičce poněkud obskurně položené na ně, zato princezně, která ji zalehne, ano...

Ale: kéž by všechny inscenace pro děti vypadaly alespoň takhle!

Luděk Richter

Pětka je ve vzduchu

Málokdy se stane, aby děti z pohádky na jevišti šlely. Včera se to stalo u Pohádky do kapsy. Režisér Luděk Horký mi odpověděl na dvě otázky.

Pohádky do kapsy byly kolikáté pohádky z vaší dílny?

Čtvrté. Když jsme dávali dohromady první pohádky, bylo nejstaršímu členovi téhle party, Martinovi Písaříkovi, šestnáct let. Dnes je mu téměř jednou tolik. První se jmenovaly Pohádky z košíku a vznikaly samostatně. Tedy ne tak, že bychom nazkoušeli celé pásmo. Vytvořili jsme vždy jen jednu pohádku. Dělali jsme tehdy na objednávku pro Českou televizi sem tam nějakou scénku, ve které soutěžily děti. Nejdřív první, pak jsme udělali druhou a třetí a pak jsme přišli na to, že bychom je mohli spojit v inscenaci. Tak vznikly Pohádky z košíku. Následovala Pohádková detektivka, aneb To jsem z toho jelen, což byl detektivní případ, který se táhl několika známými pohádkami. Herci mi vyčítali, že se to podobá konverzačce. Že je to sice sofistikovanější text, ale hůře se jim pamatuje. Tak dlouho remcali, až z toho nebylo příliš mnoho repríz. I tak si ale myslím, že to bylo moc hezké představení. Vzpomínáme na ně všichni rádi. Třetí byly Pověsti pro štěstí – zpracování mýtů, bájí a pověstí z českého dávnověku. Předělané na pohádky pro spíše starší děti, ale vlastně opět rodinné představení. Nejnovější Pohádky do kapsy jsou staré něco přes rok.

Chystá se pátý díl této úspěšné série?

Je ve vzduchu. Musíme to dobře probrat a svolat ředitelství našeho spolku, což jsme my všichni. Ve hře je S pohádkou kolem světa, protože světové pohádky jsme ještě nezpracovávali. Některé jsou signifikantní pro určité národy a jistě je lákavé vydat se s pohádkou třeba na létajícím koberci. Ještě nejsme domluvení, ale řekl bych, že páté pohádky určitě budou.

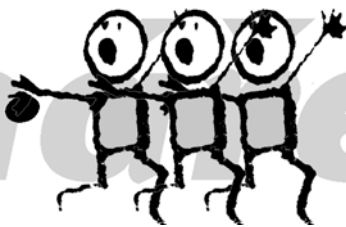
-saj-

Jeden den s...

Petrou Peřestou

v semináři O, tedy odjinud

Na seminář paní Feng-yün Song jsem se těšil ještě více než obvykle. Už když jsem se blížil k budově, kde kurs probíhá, slyšel jsem otevřenými okny neuvěřitelné zvuky. Ve třídě jsem si zalezl do koutku, abych příliš nerušil a nechal se kolébat vlnami všudypřítomné energie. Jestli hádáte, že jsem za chvíli spal jako špalek, tak se pletete. Neusnul jsem, přestože jsem toho v noci příliš nenaspal. Taková je síla zpěvu! Po lekci s paní Song jsem se v parku sešel s frekventantkou Petrou Peřestou. Zajímalo mě, jak seminář vnímá někdo, kdo jej navštěvuje pravidelně, a co mu to dává.

„Dává mi strašně moc. Paní Song nejen, že učí zpívat, ale zároveň uklidňuje tělo a dodává energii. Učíme se ovládat i své emoce, uklidnit se a dát svou energii do běhu. Je to strašně zajímavé, protože ode dne, kdy seminář začal, se cítím úplně skvěle. Jen tak mě něco nerozhodí, a když nastane situace, která by mě běžně rozhodila, dokážu se uklidnit,“ říká Petra a na otázku jak to všechno začalo, odpoví, že se představovali zpěvem, aby paní Song věděla, s čím je třeba pracovat. „Teď občas pro porovnání opět

zazpíváme a říkáme tomu vizita. Přijďme, postavíme se před ostatní, začneme zpívat a ona už s námi individuálně pracuje. My říkáme, co cítíme a ostatní nám sdělují své dojmy z našeho zpěvu.“

Zajímalo mě, co paní Song s frekventanty dokázala za týden udělat. Nastala vůbec nějaká změna? „Stoprocentně,“ neváhá ani okamžik Petra Peřestá. „Úplně u každého vidím, že se zlepšil. Přišli jsme na to, že všichni špatně dýcháme. Když začneme dobře dýchat, tak se uvol-

Čao-a čao-a čaopcheng-jou,
Čao-tao ji-wej chao pcheng jou,
Sing-ke li-a, wo wo šou,
Ni š' wo-ti chao pcheng-jou.

Kamaráda hledám,
přišel jeden, co hledám.
Klaním se, ruku dám,
Kamaráde, pojď ty k nám!

níme a dokážeme lépe roztáhnout plíce. Od paní Song dostaneme informaci, odkud má ten který tón vycházet. Když si to začneme uvědomovat, tak je ten tón skutečně tam, kde nám bylo řečeno.“

A jak vlastně probíhají jednotlivé lekce? „Přijďme, rozcvičíme se, protáhneme si celé tělo, při každé změně pohybu se začneme upravovat. „Upravovat se“ je přesný termín paní Song a znamená to, že si stoupneme, začneme pomoci rukou a náležitě držení těla správně dý-

chat. Začneme zpívat nejdříve jen tóny a slabiky a potom se rozezpíváme dětskými písničkami. Paní Song nám dala nějaké české i čínské. Pak k tomu přidáme trochu pohybu, abychom se naučili pořádně ovládat dech a nic nás nemohlo rozrušit, abychom mohli zpívat, i když budeme třeba běhat.

Zajímalo mě se také o hlasová cvičení. „Sedíme například v kruhu, začneme všichni jedním tónem a pomalu se snažíme třeba improvizovat. Po těch sedmi dnech s námi paní Song pracuje ještě mnohem více, než na začátku. Snaží se v nás probudit i to, o čem vůbec netušíme, že umíme. Ona nám řekne, jak to udělat a když to zkusíme, probudí se v nás určitý druh fantazie.“

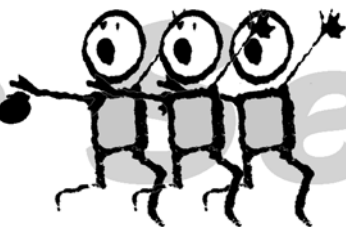
„Moc ráda zpívám. Od malička,“ odpovídá Petra na dotaz, z jakého důvodu se člověk přihlásí právě na tento seminář. „V životě mě ale nikdo neučil. O paní Song jsem slyšela, že je dobrá lektorka, která naučí zpívat i mrtvého, takže jsem to chtěla zkusit a slyšet i její názor. Letošní seminář použiji pochopitelně i v praxi. Kapelu už mám připravenou.“

-saj-

Jeden den s...

seminaristy Rozborového semináře SČDO

Jsmo rozborový, ne hodnotící seminář, upozorňuje hned na startu lektor Rozborového semináře SČDO Rudolf Felzmann. Seminář nepatří do nabídky seminářů K(n)MD, pořádá ho Svaz českých divadelních ochotníků. Je určen všem, kdo chtějí diskutovat o viděných představeních. Seminář je otevřený pro všechny příchozí. A taky tu mají zřejmě nejlevnější kafe v Hronově, uvařit si ho můžete za pouhých 5 korun. Když ráno usedám do lavice v malé třídě místní ZUŠ, s překvapením zjišťuju, že jsem na zřejmě jediném hronovském semináři, kde se dělá prezence účastníků. Sotva „zrobíme prezenčku“, jde se na debatu o první hře, muzikálu Alelujá, dobří lidé. Jedna seminaristka má výkop – za domácí úkol si přečetla text a vyhledala informace o autorech, teď nám svůj referát přednáší. Felzmann hned klade první otázky: Jaké je hlavní téma inscenace? Kdo je hlavní postava? „Až budeme brát Romea a Julii, řeknete mi, že hlavní postavou je hrobka,“ komentuje lektor následnou debatu seminaristů. O tématu hry se pak

dohadují skoro hodinu. „Souboj si našel text, na kterém se chtěl vyblbnout. A my tady řešíme věci, o kterých oni nemají ani ahnung,“ shrnuje svůj názor jeden z přítomných. Na řadě je Božka aneb Jak to možná nebylo. „Nemůžu říct nic špatného, ale na druhé straně zase nic dobrého,“ formuluje své pocity jeden seminarista. Ostatní většinou byli představením nadšeni, chválí přirozený výkon dětské herečky a práci pedagogů, kteří ji vedli. „Inteligentní dítě, které mělo štěstí na pedagogy,“ říká Felzmann. Podobně nekonfliktně pak seminaristé hodnotí i inscenaci Postav na čaj. Debata startuje zrovna ve chvíli, kdy kdosi staví vodu na kafe. Akrobatické představení většinu diskutérů nadchlo, pro některé jen bylo příliš dlouhé. „Škoda, že ukázaly všechno, co uměly. Mohly si něco nechat na příště,“ glosuje jeden z debatérů. Je po jedenácté hodině a k diskusi zbývá jediná hra – Fitzli Putzli. Vzhledem k tomu, že ji mám v programu až na večer, omlouvám se a svou návštěvu ukončuji.

-das-

Problémový club

Den pátý

Hlavním tématem dne byl (inspirace představením Postav na čaj) fenomén nového cirkusu.

Petr Christov poukázal na historické souvislosti a inspirace (cirkusové prvky v propojení s divadlem se objevily už ve starém Římě a za středověku, v meziválečné avantgardě si divadlo bralo inspiraci z cirkusu). Žánr nového cirkusu vyžaduje novou definici. Specifika scénického tvaru spočívá ve vizualitě (atmosféra je navozena prostřednictvím cirkusových dovedností, prolíná se technikou s příběhem – jinými slovy „vyprávění příběhu skrze dovednosti“). V této souvislosti P.Christov rází termín „dovedník“ (není ani hercem, ani artistou, ale člověkem, který propojuje obojí – typ klauna ze starého cirkusu v různých variacích).

Rozdíl mezi divadlem a novým cirkusem (divadlo je zobrazení, herec = prostředníkem mezi diváky a postavou, kterou zobrazuje; cirkus a nový cirkus = dovedník je na jevišti sám za sebe, sledujeme jeho a ne postavu).

Druhé téma – divadlo hrané dětmi – poukazuje na problém přijímání „dětského herce“.

A. Zemančíková ocenila, že téma Stvoření je pojímáno jako Tvoření, ve kterém dítě pracuje na hereckém úkolu cestě k dospělosti. V konkrétním představení Božka ocenila první část, ale po stvoření Adama už nejde o hravost „božského dítěte,“ ale o vytváření příběhu podle známého příběhu. Poukázala na to, že zatímco dospělému herci odpustíme, hraje-li špatně, u dětského herce máme sklon přirovnávat jej k manipulovanému, cvičenému zvířátku. Znamená to, že děti by neměly hrát divadlo? Je či není umělecký výsledek to, co hrají děti?

L.Richter: Hrají-li děti máme tendenci se buď rozněžnit, nebo naopak pečlivě hlídat autenticitu. Problém je udržet tvar, aby to nevypadalo jako práce, ale jako hra – abychom měli pocit, že to vzniká před našima očima. (V tomto případě je to pohyb mezi autenticitou a nacvičeností). Čas u dětí běží jinak než u dospělých

– od jednoho festivalu k druhému se protagonista výrazně proměňuje. Nicméně, představení dává informaci o vztahu dítěte ke světu, protože přes vedení pedagogem vkládá vždy něco ze sebe. Práce s dětmi není výchova profesionálního herce, ale součást procesu kultivace osobnosti pomocí divadla

Třetí téma - hudební divadlo.

Prof. Císař poukázal na to, že vedle čistých forem jako činohra, opera a balet existuje syntetický tvar, který spojuje všechny tři žánry. „Divadlo, které mluví, zpívá a tančí“ (termín I. Osolobě) může být vrcholným žánrem, pokud dokáže syntézu vytvořit.“ To se ale často nedaří, patří tedy spíše k okrajovým, lehce kýčovitým produktům. Důležitý je správný pohyb v divadelním prostoru, aby energie a hravost šla přes rampu a nezůstala utopená jen na jevišti. Problém, který se mnohdy nedaří překonat (řečeno i v souvislosti s představením Alelujá, dobří lidé.

Zaznamenala jas

Nr.5**Joke Elbers**

Israel was selected as one of the CEC countries to take part in the CEC Festival. They came with a play written by the Czech playwright Pavel Kohout, 'Such a love'. A fairly unknown play, even in the Czech Republic. The setting is a mysterious courtroom in which an investigator, acting as a sort of conscience, accuses several people of murder of a young woman. Past, present and future are intertwined to reveal Lida's troubled love life, during the 'trial' in which every accused person rebuilds the events. The investigator says a true thing: 'More than anyone in the world, we mostly lie to ourselves.'

The performance was old-fashioned and static, without surprises. It was the story and the dramatic structure, the way the 'trial' was theatrically built, that kept my attention. Interesting was for example that the dead person is asked by the investigator to return from the beyond and give herself a chance not to die by re-enacting an important scene of her life. She ignores the chance and makes the same decision: suicide. 'Why?' asks the investigator. 'Because I love him.' She is then acquitted.

A day later we saw a sort of court session again, in 'Tyrolean Elegy, Temple of Pain'. The main character tries to cope with the death of his son who died in his arms during a mountain trip. This happened in reality to the well known Czech playwright Josef Tejkl whose life was adapted for stage. This makes the story emotionally stronger for those who know this. Josef reveals his life, his states of mind and his intimate feelings to the audience, seated on two sides which created an intimate atmosphere. Then a woman, Marie, enters his life. She has the same sort of experience: her daughter fell out of a window and died. Slowly he recovers and can start a new life. But first there is the trial. The prosecutor who accused Josef delivers his points of view and so does the judge, who understands Josef. Also other persons present their viewpoints. This production had a high artistic level, simple scenery, good acting by the main characters (well directed) and the story was clear, as well as the message: never lose hope.

The dramatic structure was interesting: various levels that sometimes intertwined. During the international discussion Danute from Lithuania remarked that she was impressed by the fact that the main character remained serious during the applause, which usually does not happen and means that he fully understands his role. Everybody was very enthusiastic about this performance; there was only this remark: Maria changed costumes too often. A little detail would have been enough to indicate the passing of time. One - girl show 'Goddess or how it might not have been'. What a nice performance by

strana 16 →

Duhový Hronov

ROZHOVOR**Marcela Kollertová**

Nepostradatelnou osobou, která všechno musí vědět, být na několika místech najednou a veškeré průšvihy schytat z první ruky, je ředitelka KIS Marcela Kollertová. Nicméně, toto riziko na sebe dobrovolně bere už sedmým rokem.

Spíte vůbec?

Dneska je to docela výstižná otázka, protože jsme vůbec nespala...

Je jubilejní festival náročnější než ty předchozí?

Domnívám se, že do jisté míry určitě. Je tu víc zahraničních souborů a 25 zahraničních hostů. Jinak 29 hrajících souborů, tj. 320 účinkujících, o které se musíme postarat. To jsou čísla, která jsem tu za sedm let své kariéry nezažila. Ale nějaký výraznější problém nebyl. Na počátku vznikly nějaké nesrovnalosti s Izraelci, kteří nebyli spokojeni s ubytováním. Ale podařilo se to vyřešit k jejich spokojenosti. A pak je tu samozřejmě spousta drobností, které ovšem dají někdy zabrat. Všechno je třeba řešit operativně, za chodu. Jak říkají naši technici: Zázraky řešíme do dvou dnů.

Jak velký je váš tým?

Během roku máme jen sedm zaměstnanců, a další jsou na dohodu. V průběhu JH počet samozřejmě stoupne, je to kolem 55 lidí (do toho počítám i hostesky, které nemají celý úvazek, ale patří k nám).

Jak dlouho se takový festival připravuje?

Na doprovodném programu se pracuje od března, v květnu už je kompletní, a čekáme na hlavní program. Největší nápor nastane v červnu, kdy si lidé objednávají vstupenky a ubytování. Nejnáročnější je období tak měsíc před začátkem, to v práci trávím 15-16 hodin denně, a sobotní slavnostní zahájení. Takže teď začínám mít pocit, že už nemusím tolik pracovat, ale ve skutečnosti to tak není. Nejtěžší je, když je člověk utahaný, chovat se jako dáma a zachovat vždy dekorum.

Jsmo skoro na konci festivalu. Jaký byl podle vás jubilejní ročník – a co byste popřála tomu dalšímu?

V loňském roce, když jsem dělala rozhovor, tak mě napadlo, že jubilejní ročník by měl být duhový. A myslím, že takový opravdu je – pestrý a různorodý v programech, v místech, kde se hraje. Nebyl tu letos žádný soubor, který by byl tak agresivní, že diváka naštal a já musela řešit vrácení vstupného. Jsem moc ráda, když lidé odcházejí spokojení. Přála bych si, aby to tak fungovalo i do budoucna. Aby bylo hodně moc lidí, kteří se věnují divadlu. Protože nám, kteří děláme festival, divadlo přináší radost. Dokážeme se při něm odreagovat a na chvíli zapomenout na starosti, které máme jinde.

jas

Soutěž kosm(et)ická

Chcete vyhrát balíček kosmetiky a přilíš se u toho nezapotit? Tak vězte: na webu www.jiraskuvhronov.cz najdete dvě soutěžní slova. Ta připojíte k dvěma soutěžním slovům, která najdete o několik řádek níže. Zamícháte a sepíšete básničku, která musí všechna čtyři slova obsahovat. A když nám ji pošlete na telefon: 606644294 nebo e-mail: zpravodaj.jh@centrum.cz, máte šanci získat jeden ze dvou kosmetických balíčků, které do soutěže věnovala firma DETECHA.

Obsahují kosestiku Regina: opalovací krém, noční krém, pleťovou masku a další překvapení. Zvítězit mohou pou-

ze dva z vás s nejlepší básní, kterou vybere naše redakce.

Tak do toho!

Dvě slova:
UNAVENÝ,
SEMINARISTA

(další dvě hledejte na www.jiraskuvhronov.cz)

red

Vítězná báseň:

Plno krásků má Jirásek
pod lipou i v šatně,
jenže herec
bez líčidla
vypadá dost špatně.

Kosmetický balíček pro výherce je připraven v redakci. **Gratulujeme!**

**Rada
Romana Černíka**

jak prožít představení,

**kteří hrají v jazyce,
jemuž nerozumím**

(pod dojmem poněkud
buranského bouchání dveřmi
při představení kolegů z Lučence)

Tak nejdříve je dobré si uvědomit, že ta situace na mezinárodním festivalu opravdu může nastat! Pak je třeba si dobře přečíst nebo přes kamarády a známé zjistit, na co to vlastně jdu, a vědomě se rozhodnout. *(Tady zjevně nastávají problémy, ne každý ví, že je taky na mezinárodním festivalu a jiní zas jdou asi proto, že jdou lidi kolem, tak nějak automaticky).* Když už jsem se rozhodl a vím, jdu do toho. V tu chvíli můžu být zaskočen, některé jazyky *(letošní hebrejščina, maďarština i norština)* nejsou v Čechách a na Moravě příliš vyučovány. Ale na to se já, přiznávám, osobně těším, dokonce si raději nežtu ani případné nabídnuté synopse. Přiznám se, že mne těší sledovat, odhalovat svět vyjevovaný přes obrazy, gesta, mimiku, práci v prostoru, kostýmy, rekvizity, melodii a rytmus řeči, temporytmus představení. Mám najednou příležitost sledovat mimotextové divadelní prostředky intenzivněji a trochu objevitelsky, dobrodružně. Někdo kdysi říkal, že divadlo by mělo být sdělné i slepému a hluchému, myslím si, že jo a je to vzrušující zážitek. Chce to jen užít si svou vlastní otevřenost a být ve vnímání aktivnější než u televizního seriálu. Jde to. Konec konců zahraniční hosté a návštěvníci festivalu, se kterými mám tu čest zažívat letos diskusní klub, to tak mají se všemi českými představeními a panečkou, často žasnu, kolik toho dokáží vysledovat, objevit, získat. Inu divadlo je komunikace, ale komunikovat musí chtít obě strany. Boucháním dveřmi to moc nejde, je to spíš znak toho, že nechci něco, co není zadarmo na první dobrou. Je to zpráva o jisté lenosti ducha. To raději nejt, sedět si v klidu třeba u pívka a vést si své řeči. Ale přesto říkám, je to škoda.

pajzl geist

**aneb hledáme hronovskou hospodu
s duší. zn.: spěchá**

Učňovská cukrárna

To je pojem! Učňovská cukrárna za rohem naproti ZŠ Palackého. Zážitky neskutečné zažijete zde. Učňové a učnice s paní mistrovou v stejnokrojích kmitají a běhají a nosí vám šálky s čajem a ošatky s pečivem kamkoliv vy se posadíte. Stojí za pultem s dorty, zákusky, chlebičky a čekají poslušně a naslouchají frontě, nejmocnější před devátou. Připravují snídaně polovině seminaristům a hlavně prodávají sýrovou roládu, což je skvost ze všech nejceněnější. Vězte, že si můžete objednat celou štangli sýrové rolády a odvézt si ji domů a připomínat si tam ještě další týden nádherné chvíle na zahrádce s plastovými židlemi i stoly v zátíší s morušemi. Paní mistrová je jediná, která kasíruje. Všechno má svůj řád, svůj čas – čekáte, ale rádi.

len

Pozor

**Dopravní opatření v době konání
80. Jiráskova Hronova**

Dne 7. srpna 2010 bude od 20.00 do 23.00 hodin úplně uzavřena ulice T. G. Masaryka, Jiráskova a náměstí Čs. armády. Důvodem uzávěry je bezpečnost při ukončení Jiráskova Hronova ohňostrojem. Vyzýváme řidiče, aby v sobotu 7. srpna 2010 od 11.00 hodin neparkovali a neponechávali svá vozidla na náměstí Čs. armády a v přilehlé ulici mezi základní školou a Jiráskovým divadlem. Tato parkovací místa budou ohraničena a uzavřena. Dále vyzýváme řidiče, aby se řídili přechodným dopravním značením objížďky. Ve směru na Polici nad Metují bude objížďná trasa vedena přes ulice Kostelecká, Padolí, Jungmannova.

Děkujeme za pochopení.

Parkovací plochy při sobotním ohňostroji jsou :

ulice Dvorská, starý park podél železniční trati, parkoviště u vlakového nádraží, parkoviště u Wikov arény a Freiwaldovo náměstí

Roman Toušek, MěÚ Hronov

program

zítra

Sobota 7. srpna 2010

9:00 - Učebna v ZUŠ
Rozborový seminář SČDO

10:00 - Park A. Jiráska a jiné prostory
**Předvádění ukázek z práce
seminářů a dílen K(n)MD**

OP 10.00 hodin - Park A. Jiráska
O Palečkovi a Hrnečku vaří!
Hrajeme pro děti

13:00 - Učebna DK
Rozborový seminář pro zahraniční účastníky

14:00 - Jídelna Hotelové školy
Problémový klub
(Z alb + Skorpil Intelktual Show + Partneři.cz + Shabbana + Vnitřní démon + Wir tanzen konzertiert!)

ZP 14:00 - Sokolovna (50min.)
Frei Körper Kultur Semily
Wir tanzen konzentriert!

ZP 15:30 a 19:15 - Sál Josefa Čapka (135min.)
Divadlo Exil, o. s. Pardubice
Limonádový Joe

ZP 16:30 a 20:30 - Jiráskovo divadlo (60min.)
Divadlo Zdrhovadlo Klášterec nad Ohří
Příliš hlučná samota

OP 17:00 hodin - Park A. Jiráska
Slavenáci - country skupina

OP 20.00 hodin - Park A. Jiráska
HANN - cesta k moci
Komponovaný příběh

OP 22.00 hodin - Náměstí Čs. armády
Zakončení festivalu – Slavnostní ohňostroj

Zpravodaj 80. Jiráskova Hronova 2010

Vydává organizační štáb.

Redakce:

Zuzana Vojtíšková (šéfredaktorka),
Jana Soprová, Lenka Novotná,
Jan Švácha, David Slížek,

Ivo Mičkal (fotograf), Michal Drtina (sazba)

Ilustrace DD: David Daenemark

Stránky festivalu: <http://www.mestohronov.cz>

E-mail redakce: zpravodaj.jh@centrum.cz

Tisk: KIS Hronov **Cena:** 10,- Kč

Sponzor tisku: Konica Minolta

Redakční uzávěrka: 6. srpna 2010 v 03:40h

Vychází: 6. srpna 2010 ve 14:00h

Neprošlo jazykovou úpravou!

9:00 - Učebna v ZUŠ
Rozborový seminář SČDO

13:00 - Učebna DK
Rozborový seminář pro zahraniční účastníky

14:00 - Jídelna Hotelové školy
Problémový klub
(Peron + Pohádky do kapsy + Elegie tyrolská + Fitzli Putzli)

ZP 14:00 a 17:00 - Jiráskovo divadlo (105min.)
Dva ve jhách Praha
Z alb
Antonín D.S. Praha
Skorpil Intelektual Show + Partneři.cz

ZP 14:30 a 19:30 - Sokolovna (50min.)
Frei Körper Kultur Semily
Wir tanzen konzentriert!

dp 16:00 - Park A. Jiráska
ROCK FEST 2010

16.00 Svěží zelenina (ska - mainstream)
17.15 Los Chuperos (ska - reggae)
18.30 B - side (post hardcore - alternativa)
19.45 Coolers (alternative pop)
21.00 Rádio Jerevan (hard core)
22.15 Wergluv pjos (punk)
23.30 The Spankers (ska - reggae)
00.45 Sepultura revival (thrash metal)

ZP 16:30 a 19:30 - Sál Josefa Čapka (65min.)
DS Nová generace při DS TJ Sokol Lázně Toušeň
Vnitřní démon

ZP 21:00 - Jiráskovo divadlo (45min.)
Te-Nord Oslo, Norsko
Shabbana

22:00 - Učebna v ZŠ na nám. ČSA
Diskuzní klub
(Z alb + Skorpil Intelektual Show + Partneři.cz + Shabbana + Vnitřní démon + Wir tanzen konzentriert!)

22:30 - Jiráskovo divadlo
Vystoupení G. H. Betancourta

dp - doprovodný program

ZP - základní program

Změna programu vyhrazena!

V případě nepříznivého počasí

se doprovodný program v parku ruší!

ŽE BY BURANI?

Chápu, že se někomu některá inscenace nemusí líbit, není při ní schopen setrvat až do konce a musí odejít. Ale musí při odchodu nechat za sebou dveře dokořán, aby co nejvíce praskly, případně ještě přitlačit? Protože s jeho odchodem končí svět, který opouští? Nebo prostě jen proto, že je buran?

-rr-

Ať žije divadlo!

Devět výjevů ze života divadelníků nám pro Zpravodaj namaloval mladý a nadějný umělec David Daenemark z Rakovníka. Zkuste odhalit jeho myšlenky a napsat nám, co znázorňuje konkrétně tento obrázek... Nejoriginálnější nápad oceníme.

Pište sms na 606 644 294 nebo e-mail na zpravodaj.jh@centrum.cz nejpozději do 01:00 hodin.

red

Výjev osmý:

Výjev sedmý:

- Člověk zrakem absolventa semináře N.
- Seminarista před a po parbě v Tritonu.
- Pyrotechnik zaspal.
- Tak to byl ten modrej.
- Oblečený, neoblečený.
- Navenek huj, uvnitř fuj.
- Princ z Persie: Dvě jeviště.
- Jak se člověk během týdne změní, ach jo tolik představení...! Ale nic nedo padlo. Ať žije divadlo!
- Účastník semináře Odjinud, aneb Jing-Jang v praxi.
- Obrázek znázorňuje podobu průměrného seminaristy. Levá část v první den Hronova, pravá na konci Hronova.

Autorovi tučně označené věty blahopřejeme! V redakci ho čeká odměna v podobě kosmetického balíčku.

red

strana 14 →

10(?) years old Barbora who was not afraid to be on stage all alone, to do her acts. In the international discussion, however, there was a lot of disagreement about this show and the discussion went on longer than her performance lasted. For one person she was like a machine, had no emotions, no eye contact with the audience and from an artistic point of view it was very bad. Another said that everything she did came from the director, nothing from the girl herself, she only followed instructions. But others found it a very nice, simple story with simple props; even charming, marvelous, uninhibited, natural, articulate, confident and the result of teamwork. The girl might be a promise for the future.

The conclusion was that it is in any case nice to see a child performance in the festival.

Joke Elbers

Mezioborová?

Od okamžiku, kdy Jiráskův Hronov začal být mezioborovou „žatvou“, stojí tu otázka, zda je opravdu tak mezioborový, jak hlásá.

Mluvíme-li (slovy Jana Císaře) o „umírající“ činohře či muzikálu, je jim v květnaté přednášce i následné diskusi věnována hodina i víc. Dojde-li na divadlo loutkové či hrané dětmi, zbude dvacet minut, a i tak to vypadá, že jsme vlastně trtili čas.

Že by Jiráskův Hronov přeci jen stále zůstával přehlídkou činoherního (přesněji hereckého) divadla a to ostatní byl jen trpěný přívaček pro ozdobu?

Luděk Richter

Pár vět na povzbuzení

Unavenější už nemůžete být.

To, že jste vystupovali nazí na sokolském sletu, byl jen zlý sen.

Je to tak, svět se zbláznil a vy jste to postřehli.

Bude dost pršet, ale vy to víte a připravíte se na to...

Váš lektor je unavený stejně jako vy!

